

РЕШЕНИЕ

№ 6762

гр. София, 14.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 49 състав,
в публично заседание на 13.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Йорданова

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **12425** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/. Ищецът З. П. Г., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в затвора-С. /към момента на подаването на исковата молба, наименована жалба/ лично и чрез пълномощника си адв. К., вписан в АК – Б., със съдебен адрес: [населено място], [улица], е предявил иск по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и следващите от АПК против Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/ – юридическо лице към министъра на правосъдието, със седалище [населено място], за заплащане на обезщетение в размер на 30 000 лв., ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението, за претърпени неимуществени вреди за периода от 20.11.2020 г. до 30.11.2020 г. /до отпадане на наложената му карантина/, причинени от действия и бездействия на орган по изпълнение на наказанията, представляващи нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС, изразяващи се в лишаване от „каре“, наличие на дървеници и хлебарки в помещението, в което е бил изолиран, неуведомяване на близките му, че е карантинирани, което е довело до невъзможност в период от 5 дни да се свърже по телефона с тях, както и че по време на изолацията не му е направен никакъв тест за установяване дали е заразен с COVID 19, лишаване от училище за периода на карантиниранието на ищеца и преместването му след карантинния период от 11 килия в 7 килия. В исковата молба, както и в допълнение към исковата молба, се поддържа,

че ищецът е бил изолиран без причина за срок от 10 дни, като е бил настанен в едно помещение с още четирима лишени от свобода, с което са създадени предпоставки за неговото заразяване с COVID 19. Посочено е още, че в помещението е имало дървеници, както и че без основание ищецът е бил лишен от телефон, както и от възможност да посещава училище.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – в представено по делото становище, в съдебно заседание, както и в представени писмени бележки моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура счита, че искът е неоснователен и моли да бъде оставен без уважение.

Административен съд София-град, III отделение, 49 състав, след преценка на събраните по делото доказателства, и като взе предвид становищата на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Ищецът З. П. Г., към момента на подаване на иска е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в затвора-С. На 20.11.2020 г. лишеният от свобода Г. Б. на 78 години, е уведомял, че не се чувства добре. Същият е изпратен до СБАЛЛС за медицински преглед. Предвид напредналата му възраст, като придружител е изпратен З. Г.. Поради установени положителни тестове на двама лишени от свобода от 7 група – Г. А. Б., и 10 група – Х. А. Ал Ш., настанените в килиите, в които са били настанени болните, включително и ищецът, са карантинирани в СБАЛЛС. Това обстоятелство се установява от писмо от ИСДВР при Затвора-С. до началника на затвора-С. /лист 68 от делото/, от доклад на ИСДВР до началника на затвора-С. /лист 70 от делото/, както и от съобщение от ВПД Д. до ГДИН /лист 69 от делото/.

Във връзка със Заповед № РД-01-610/22.10.2020 г. на Министъра на здравеопазването, главният директор на ГДИН е изпратил писмо до началниците на териториалните служби – затвори /О./, относно задълженията по спазване на въведените противоепидемични мерки/лист 67 от делото/. По делото е представено предложение във връзка с откриване на Ковид сектор в СБАЛЛС-С. от началника на СБАЛЛС-С. до началника на затвора-С. /лист 66 от делото/, според което са обособени специални помещения за настаняване на лишени от свобода, контактни с болни от COVID 19 лица.

Според Докладна записка от Л. М. /лист 122-123 от делото/, лишените от свобода, били в контакт с болни от COVID 19 или със заразно заболяване се изолират от останалите лишени от свобода и се настаняват в отделни болнични помещения на ет. 2 в СБАЛЛС, поставени под карантина. По заповед на директора на СБАЛЛС-С., настанените в отделението под карантина се ограничават от престой на открито. Болничните стаи са с капацитет до 4 бр. контактни и изолирани лица. Ищецът е бил настанен в болнична стая № 11 с площ от 19,52 кв. м. с още четирима лишени от свобода от неговата 7-ма група. Същият е бил поставен под карантина поради контакта му с лишен от свобода заразен с COVID 19. При проследяване на състоянието му е било възможно да бъде разрешен телефонен разговор, но ищецът не е изразил желание за разговор с ИСДВР по въпроси, по които да сподели и получи информация.

От представената Докладна записка от д-р Я. Т. – директор на СБАЛЛС-С. от 06.07.2021 г. /лист 65 от делото/ е видно, че З. Г. е бил карантинирани в периода от 20.11.2020 г. до 30.11.2020 г., като лицето е проследявано от МЦ-затвор С. за периода

на карантината. За периода на изолацията лишеният от свобода няма право на разходки, каре, телефонни разговори и се храни в стаята. Медицинските лица нямат право да осъществяват контакт с близките на настанените в СБАЛЛС пациенти. При карантинирания пациенти решението за извършване на антигенен тест за установяване на COVID 19 се извършва по преценка на наблюдаващия го лекар. На Г. не е бил извършен антигенен тест, поради липса на необходимост. Не се е налагало лечение на лицето, а само общо наблюдение.

От представения амбулаторен журнал /лист 97-102 от делото/ се установява, че лишеният от свобода З. Г. не е бил лекуван в болницата при затвора-С. през 2019 г., 2020 г. и 2021 г.

От приложения доклад от ИСДВР /лист 111 от делото/ е видно, че лишеният от свобода З. Г. не е бил на територията на 7 група в периода 20.11.2020 г.-30.11.2020 г., тъй като е бил преместен от 11 в 7 спално помещение на 06.04.2021 г. поради конфликт с друг лишен от свобода. Приложен е и дневник за настаняване на лишени от свобода в 7 група /лист 113-119 от делото/.

Установено е, че е налице сключен договор между ГДИН и ДДД-1 ООД с предмет „Извършване на дезинсекция и деритизация на сградите на ГДИН и териториалните й служби“ за срок от 2 години. По делото са представени доказателства за извършвана обработка на всички помещения в СБАЛЛС-С. против хлебарки и дървеници – Фактура № [ЕГН]/29.09.2020 г. /лист 82 от делото/.

По данни от училището към затвора-С., обективирани в Докладна записка изх. № 12/02.12.2020 г. /лист 76 от делото/, както и видно от присъствен лист за м. 11.2020 г. на 9 клас /лист 79 от делото/, ищецът е посещавал учебни занимания на 17 и 19.11.2020 г., отсъствал е на 16, 18 и 20.11.2020 г. Към реалните 12 часа присъствие са добавени 60 часа, тъй като до 30.11.2020 г. учениците са били в дистанционна форма на обучение, като учебните часове /общо 72/ са зачетени на ищеца и са преобразувани в работни дни. За периодите на дистанционно обучение учениците са се подготвяли самостоятелно по раздадени учебни материали, като учебните часове са им отчитани и зачитани.

Видно от писмо от 20.11.2020 г. от ифз Началник на затвора-С. до директора на СОУ „Св. И. Р.“, затвора-С. /лист 120 от делото/, е направено предложение за преустановяване на присъствената форма на учебните занятия. от Докладна записка от И. К. – директор на СОУ „Св. И. Р.“, затвора-С. /лист 121 от делото/ се установява, че от 23.11.2020 г. учениците от затвора-С. са преминали на обучение от разстояние с хартиен носител.

Административен съд София-град, III отделение, 49 състав, при така установената фактическа обстановка прави следните правни изводи:

Исковата претенция е предявена активно легитимирана страна. Активно материално-правно легитимирана страна по иска по чл. 284 от ЗИНЗС, вр. чл. 203 от АПК е това лице, задържано под стража или изтърпяващо наказание „лишаване от свобода“, което установи, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на специализираните органи по изпълнение на наказанията. Към момента на подаването на исковата молба до съда ищецът е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в затвора-С..

Искът е предявен срещу пасивно материално-правно легитимирана страна -ответник по чл.205 от АПК, вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол

върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите. По силата на чл. 285, ал. 2, във връзка с чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, искът за обезщетение се предявява срещу специализираните органи по изпълнение на наказанията, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. Съгласно чл. 12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". С оглед на горното исковата претенция се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество, исковата молба е неоснователна.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС. Основателността на предявения иск предполага установяване наличието на следните материално правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, 3) в пряка причинна връзка от нарушението. Неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС.

Нормата на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС предвижда забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно чл.3, ал. 2 за такова се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването е неизчерпателно.

Конкретните нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС, осъществени чрез действие и бездействие на затворническата администрация, които се поддържат в исковата молба, са: лишаване от „каре“, наличие на дървеници и хлебарки в помещението, в което е бил изолиран лишеният от свобода, неуведомяване на близките му, че е карантинен, което е довело до невъзможност в период от 5 дни да се свърже по телефона с тях, както и че по време на изолацията не му е направен никакъв тест за установяване дали е заразен с COVID 19, лишаване от училище за периода на карантиненето на ищеца и преместването му след карантинния период от 11 километра в 7 километра.

В случая се претендират неимуществени вреди като резултат от незаконосъобразните действия и бездействия на ГД "Изпълнение на наказанията" и на длъжностни лица от нея, по прилагане на установените в страната противоепидемични мерки.

Нормативно установеното задължение на администрацията на местата за лишаване от свобода, е създаването на условия за опазване на физическото и психическо здраве на лишените от свобода при изпълнението на наложеното им наказание /чл. 128, ал. 1 във връзка с чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС/. Съдържанието на административното задължение се свързва от една страна с изискване за предприемане на активни действия по превенция на евентуалните заболявания, а от друга - с изисквания за осигуряване на своевременно диагностициране и лечение при възникване признаци на заболявания.

При анализа на събраните по делото доказателства не се установяват твърденията от

ищеца незаконосъобразни действия и бездействия на затворническата администрация. Видно от доказателствата по делото в изпълнение на издадената от Министъра на здравеопазването Заповед № РД-01-610/22.10.2020 г. в СБАЛЛС-С. е обособено отделение, в което лицата, контактни с болни от COVID 19 лишени от свобода, да бъдат поставени под карантина и изолирани от останалите лишени от свобода. Поставянето под карантина на ищеца не е незаконосъобразно, тъй като в съдебното производство безспорно се установи, че същият е бил в контакт с болни от COVID 19 лишени от свобода, поради което е подлежал на задължителна карантина. Предприетите действия, ограничаващи контакта между лишените от свобода, които са били в контакт с болни от COVID 19 лица, съответстват на въведените противоепидемични мерки, които са задължителни за затворническата администрация. Същата няма право на самостоятелна преценка, а е длъжна да постави под карантина лицата, които са били в контакт с болни от COVID 19 лишени от свобода.

Въпреки предоставената възможност, в съдебното производство ищецът не ангажира каквито и да е било надлежни доказателства в подкрепа на изложените в исквата молба твърдения за незаконосъобразни действия и бездействия на специализираните органи по изпълнение на наказанията относно спазването на противоепидемичните мерки в затвора-С. и поставянето под карантина на ищеца. Не е опровергана представената по делото информация по чл. 284, ал. 3 от ЗИНЗС, относно организацията в помещенията, в които се изолират карантинираните лишени от свобода, които са били в контакт с болни от COVID 19. Съобразявайки необходимостта от изолация с цел ограничаване на заразата, съдът приема че не са установени и доказани твърденията от ищеца обстоятелства.

Поставянето под карантина на ищеца води до ограничаване на правото му на престой на открито /т.нар каре/, но това не е резултат от незаконосъобразно действие или бездействие на затворническата администрация, а от изпълнение на задължението ѝ да осигури спазване на въведените на територията на страната противоепидемични мерки и ограничаване на заразата с COVID 19.

Недоказано е твърдението в исквата молба за наличието на дървеници и хлебарки в помещението, в което ищецът е бил изолиран. От ответника са представени доказателства за обработка на помещенията в СБАЛЛС-С. срещу хлебарки и дървеници, които не са оборени от ищеца.

Необосновано е и твърдението в исквата молба, че неуведомяването на близките на ищеца, за това че е карантинен, е довело до невъзможност в период от 5 дни да се свърже по телефона с тях. От представените по делото доказателства се установява, че ищецът е имал възможност да поиска телефонен разговор, но не се е възползвал от нея. Установява се също, че медицинските лица нямат право да осъществяват контакт с близките на настанените в СБАЛЛС пациенти.

Относно твърдението, че по време на изолацията на ищеца не е направен никакъв тест за установяване дали е заразен с COVID 19, което е незаконосъобразно действие от страна на затворническата администрация. От докладната записка на началника на СБАЛЛС-С. е видно, че тестове се извършват по преценка на медицинските лица и при констатирана необходимост от тях. По делото няма данни ищецът да е проявил симптоми, които да са основание за извършване на тест за COVID 19.

За периода на карантинирането си ищецът не е бил лишен от училище, което се установява от събраните по делото доказателства. Същият е имал възможност за

участие в учебните занятия, тъй като за периода от 23.11.2020 г. до 30.11.2020 г. учениците от затвора-С. са преминали на обучение от разстояние с хартиен носител, т. е обучението не е било обвързано с физическо присъствие на лишеният от свобода.

Относно твърдението за преместването на ищеца след карантинния период от 11 килия в 7 килия, съдът приема за установено, че същото е било извършено на 06.04.2021 г., което е видно от дневник за настаняване на лишени от свобода в 7 група, приет като доказателство по делото, т. е след процесния период, поради което същото не е относимо към настоящото производство.

Съдът приема, че не са установени и доказани твърдените от ищеца обстоятелства, които да водят до извод за претърпени от същия неимуществени вреди. Дори и в случая ищецът да е търпял известни ограничения, надхвърлящи обичайните, свързани с изпълнението на наказанието, същите са били свързани с въведените рестриктивни мерки за ограничаване разпространението на вируса. В тази връзка следва да се отбележи, че при създалата се в страната извънредна ситуация в резултат на епидемията от заболяването, причинено от коронавирус, е безспорна необходимостта от въвеждането на протиепидемични мерки в местата за лишаване от свобода и по-конкретно обособяването на зони за изолация на болните от COVID-19 и техни контактни лица. Тези ограничения обаче, освен че са с краткосрочен характер /само за периода на карантина/, са обусловени от обективни и извънредни обстоятелства, и имат за цел опазване на човешкия живот и здраве. Ето защо не може да се приеме, че в случая е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС.

Поради недоказаност на твърдяното увреждащо действие на служители на ответната дирекция, следва извод за липса на един от елементите от правопораждащия фактически състав за ангажиране отговорността на държавата по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС.

Липсата на кумулативно изискуемите се елементи от правопораждащия фактически състав за ангажиране отговорността на държавата по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, налага извод за неоснователност на предявената от З. Г. срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" искова претенция за присъждане на обезщетение в размер на 30 000лв. за претърпени неимуществени вреди, поради което същата следва да бъде отхвърлена.

Съгласно чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен, съдът осъжда ищеца да заплати разноски в производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС ищецът дължи разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т.н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения, независимо от това дали ответникът е бил представляван по делото. Ето защо на ответника не следва да се присъждат разноски.

Така мотивиран и на основание чл.285 от ЗИНЗС, вр. с чл.203 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 49 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ иска на З. П. Г. срещу Главна дирекция "Изпълнение на

наказанията" /ГДИН/ за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 30 000 лв.за периода от 20.11.2020 г. до 30.11.2020 г., причинени от действия и бездействия на орган по изпълнение на наказанията, представляващи нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред тричленен състав на Административен съд София-град в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: